

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Qvæstio IV. Proprietates communes tribus Personis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

fit aliquid proprium solius personæ Patris, an verò sit aliquid commune Spiritui Sancto cui non opponitur; semper enim valet argumentum: illud non est proprietas constitutiva personæ Patris, sed est aliquid commune illi cum Spiritui Sancto, per quod non opponitur Spiritui Sancto magis, quam per essentiam, sed per paternitatem non opponitur magis Spiritui Sancto, quam per essentiam, ergo paternitas non erit aliquid constitutum, & distinctum personæ Patris magis quam essentia.

Solutio prima dubitationis. Ad primam Resp. neg. sequi Patrem, & Filium esse duo principia spiratiua etiam si spirent quia Pater & Filius: quia principium (quod) ut dixi significat in recto voluntatem quæ vnica est. Sicut ergo Pater, & Filius sunt vnus Deus, quia Deitas vna est, sic sunt vnus Spiritor, quia vna est vis spiratiua. Dices principium (quod) dicit personam Patris, & Filij, sed Pater, & Filius, non sunt vna persona, ergo non sunt vnum principium (quod.)

Resp. disting. maiorem, principium (quod) dicit personam solam & principaliter, nego. Dicit personam quatenus determinatiuam volitionis concedo. Pater autem & Filius quamuis non sint vna persona, vna tamen sunt volitio, & vnus principium spirans.

Solutio secunda. Ad secundam Resp. Principium spiratiuum non denominari per spirationem actiuam tanquam per formam denominantem, sed tanquam per viam, & tendentiam ad terminum: forma enim denominans spiratorem, est vis spiratiua, cuius tendentia est spiratio; sicut agens denominatur per vim actiuam ut formam, per actionem autem tanquam per tendentiam ad terminum. Similiter Spirator denominatur per volitionem ut determinatam relationibus Patris, & Filij, quamuis denominetur per spirationem tanquam per viam virtutis spiratiuæ ad personam productam. Quado ergo dicitur omne concretum constitui per abstractum eiusdem nominis distinguendum est per abstractum eiusdem nominis tanquam per formam constituentem, nego, tanquam per tendentiam, concedo. Similiter enim Pater sub ratione generantis constituitur per generationem actiuam, tanquam per viam, non tanquam per formam constituentem.

Solutio tertia. Ad tertiam nego solam spirationem actiuam esse vnicam in Patre, ac Filio, certum enim est quod voluntas etiam vnica est quæ denominatur vnus Spirator. Neque hinc sequitur denominari etiam debere vnā personam, per vnā essentiam. Disparitas enim est, quia nomen (personæ) in eo differt ab illis concretis, quod hypostasis in eo significetur, & tanquam rectum nominis concreti, & tanquam forma, vnde necesse est, ut vbi sunt tres personalitates, sint etiam tres personæ, cum tamen in alijs concretis v. g. in nomine (Spirator) persona in obliquo tantum significet personam, ideoque mirum non est, quod plures illæ hypostases vnū constituent spiratorem, licet constituent plures personas.

Solutio quarta. Ad quartam Resp. Patrem, & Filium referri ad Spiritum Sanctum, per paternitatem & filiationem, tanquam per fundamentum, & subiectum relationis, non tanquam per relationem ipsam: Paternitas enim & Filiatio est id quod refertur ad Spiritum Sanctum, spiratio autem actiuæ est id quod refertur. In omni enim relatione necesse est distinguere id quod refertur, ab ipsa relatione, spiratio ergo passiuæ respicit Patrem, & Filium tanquam id quod habet correlationem, non tanquam correlationem, quia terminus correlationis passiuæ, non est aliud quam spiratio actiuæ: quamuis spiratio passiuæ respiciat Patrem & Filium tanquam principia alioqui ab illis non distingueretur.

Principium per se requisitum. Ex quibus sequitur omnino, Patrem & Filium spirare tanquam duo supposita per se ita requisita ad spirationem, ut si vnus tantum spiraret, aliud necessa-

riū esset Spiritus Sanctus, ut recte docent Suar. Vasq. & alij, contra Durandum, & Scotum, quia Spiritus essentialiter exigit distinguere à Patre, & Filio, non potest autem distinguere nisi procedat, ergo exigit essentialiter ab vtroque procedere. Deinde quidquid conuenit Deo per se illi conuenit, non per accidens, imò cum Spiritus procedat ut amor mutuus debet à duobus procedere.

QVÆSTIO IV.

Proprietates communes tribus personis.

Quatuor superesse adhuc videntur quæ dicantur de mysterio Trinitatis, eaque tribus personis communia: Missio, Circuminfessio, Aequalitas, modi loquendi de hoc mysterio, sed hæc duo vltima satis exposita videntur quæst. 2. sect. 6.

SECTIO I.

De missionibus diuinarum personarum.

S. Thom. q. 43.

Quatuor de missione personarum diuinarum disputari video à Doctoribus. Primum est existentia missionis personarum diuinarum. Secundò, quidditas missionis huius. Tertio, quidditas missionis inuisibilis. Quarto, quidditas missionis inuisibilis.

S. I.

Verum persona diuina reuera dicantur mitti.

Ratio dubitandi primò est, quia omnia scripturæ loca in quibus personæ diuinæ dicuntur mitti, & dari facile possunt explicari de donis creatis, quæ per illas dantur, & per quæ persona ipsa diuina dicitur esse de nouo præsens, ergo frustra dicuntur personæ ipsæ diuinæ mitti.

Secundò, si persona diuina mitti diceretur ex eo quod procedit ab altera, daretur inæqualitas inter personam procedentem, & personam producentem, nam mittere quandam significat authoritatem in rebus creatis, si autem in diuinis (missio) non idem significat quod significat in creatis, impropria significatio est. Confirm. quia constat inter Theologos, non mitti Angelos superiorum ordinum: ergo multò minus personæ diuinæ dicuntur mitti.

Tertio, Missio non significat nisi processionem æternam personæ vnus ab altera, cum nouo aliquo effectu producto ad extra, sed hoc non sufficit, ut persona vna dicatur mitti, alioqui creatio mundi & continuata eius conseruatio dici posset missio.

Dico primò, certum omnino est ex fide, personas diuinæ Filij & Spiritus Sancti verè ac propriè dici missas, non tantum ratione creatorum donorum, sed etiam ratione sui. Probant Catholicum dogma illud innumeris scripturarum, & Patrum testimonijs Rujia disp. 108. sect. 1. & seq. Suar. lib. 12. c. 1. Petau. Mihi res comperta videtur vbi tam expressæ scripturæ sunt.

Primò enim in toto Ioan. Euangelio nihil habetur frequentius, c. 3. *Non enim misit Deus Filium suum in mundum, ut iudicet mundum.* c. 4. *Meus cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me.* c. 6. *Sicut misit me viuens Pater.* Neque dicas Filium Dei dici missum ratione humanitatis assumptæ, non autem ratione personæ increatæ; sicut enim mortuus dicitur Deus, eo quod mortua sit humanitas, sic dicitur missus ex eo quod missa sit humanitas. Contra enim est, quia licet Christus missus dici possit etiam ratione assumptæ humanitatis, tamen ratione personæ magis propriè missus est, quia missio ut pater dicit præexistentiam eius qui mittitur, sed sola persona Verbi præexistit incarnationi, ergo per incarnationem maxime propriè dicitur mitti persona Verbi. Accedit communis

Prima dubitatio.

Secunda.

Tertia.

Conclusio affirmans.

Missio Verbi.

& certa Patrum omnium expositio, missionem tribuentium ipsi personæ Verbi.

Missio
Spiritus
Sancti.

Secundò de missione Spiritus Sancti non loquuntur obscurius scripturæ Ioan. 14. 15. 16. *Quem mittet Pater in nomine meo: cum abiero mittam eum ad vos*, quæ omnia intelligunt Patres de personâ ipsâ increatâ Spiritus Sancti quæ dicatur dari & mitti, non autem dona illius tantum, ut constabit §. 3. nunc probatur ex Apost. ad Rom. 5. *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum Sanctum, qui datus est nobis*, ubi manifestè distinguitur datio Spiritus Sancti, ab infusione charitatis, ideòque personâ ipsâ donum est ex propria sua ratione. Imò si ratione donorum duntaxat Spiritus Sanctus diceretur mitti, Pater etiam mitti diceretur, quod communiter negant Patres, & Theologi.

Quid missio
exigat.

Tertiò, ad missionem personæ tria solum sunt necessaria processio æterna, effectus aliquis de nouo productus, ubi facta dicitur missio, manifestatio nouæ personæ illius diuinæ tanquam præsentis, ex eo quod posito tali effectui, non potest non esse præsens, adèò ut si per impossibile personâ illa non esset ubique per immensitatem, deberet ex vi talis effectus fieri præsens. Illa tria reperiuntur sæpius quando personæ diuinæ dicuntur mitti, ergo illæ propriè dicuntur mitti.

Solutio
primæ dubitationis.

Ad primam Resp. satis ostensum esse personas ipsas diuinas mitti propriè ratione sui, & non solum ratione donorum creatorum, nam etiam ipsæmet dona sunt, ut fusissimè probat Ruiz. sect. 1. concl. 2. præsertim Spiritus Sanctus, cuius hoc proprium nomen est.

Solutio
secundæ.

Ad secundam Resp. nullam argui ex missione inæqualitatem personæ mittentis, & personæ missæ, quod sæpè fuit argumentum Arianorū & Anomeorū. Sæpius etiā reiectum ab Athanasio, August. Ambros. & alijs, qui ostendunt ex missione inferri debere potius æqualitatem, quàm inæqualitatem, significatur processio æterna, & temporalis manifestatio personæ præsentis, non autem autoritas, vel imperium, quæ designari solent per missionem in rebus creatis, in Deo autem loco imperij processio est, quæ multò est nobilior quàm imperium. Ad confirm. fateor Angelos superiores non mitti, quia missio in illis argueret imperfectionem, motum scilicet localem, imperium, operationem humilem, in diuinis personis nihil tale arguit missio, ut patet.

Ad tertiam ut respondeatur videndum est.

§. II.

Quid propriè sit missio diuinarum personarum, & quanam exigat.

Quatuor video considerari debere in hac missione, ex quibus tota eius quidditas coalescit. Primum est personâ mittens. Secundum personâ missâ. Tertium processio æterna. Quartum effectus externus manifestatiuus personæ diuinæ ut præsentis.

Prima
dubitatio

Ratio enim dubit. primò est, quia missio propriè dicta esse potest si omnia illa includat, quæ includit missio in creatis, sed ad missionem in creatis nemo dixerit requiri processionem missi à mittente, ergo neque requiritur in diuinis, quid? enim pertinet ad missionem processionem. Deinde si requiruntur ad missionem processionem, & effectus ad extra, vel utrumque dicit missio in recto, vel dicit alterum in obliquo, primum dici non potest, quia in omnibus compositis accidentalibus vnum componens dicitur in recto, alterum in obliquo: non secundum, quia non apparet quare potius vnum sit obliquum quàm alterum.

Secunda.

Secundò, si requiritur effectus externus manifestans præsentiam personæ quæ mittitur, ille vel esse potest donum aliquod naturale, vel requiritur donum supernaturale, non primum, quia sic etiam peccatoribus darentur personæ diuinæ: non secundum, quia patet

missionem visibilem fieri per solum effectum naturalem. Imò si donum supernaturale requiritur, vel illud esse potest solum donum gratiæ, vel sufficit donum aliud quodlibet, non primum, quia per alia etiam dona supernaturalia sufficienter manifestatur præsentia personæ missæ, si secundum malè diceretur quod sapientia non habitat in corpore subdito peccatis.

Tertia.

Tertiò, si personâ diuinâ idèò mittitur, quia datur, poterit etiam mitti personâ producens, nam ipsa etiam tota Trinitas donatur. Imò Isaia 48. personâ Verbi dicitur mitti à Spiritu Sancto, *Dominus misit me, & Spiritus eius.*

Assensio

Dico secundò, ad missionem propriè dictam personæ diuinæ requiritur processio personæ quæ mittitur à personâ mittente: deinde aliquis effectus nouus manifestans præsentiam personæ missæ: ideòque nulla personâ mittitur nisi producta, nulla mittitur nisi producens. Ita communiter omnes Theologi.

Requiritur
processio.

Primæ partis ratio clara est, præter testimonia Patrum quæ congerit Ruiz disp. 108. sect. 3. ut aliquis mitti ab alio dicatur, necesse est ut mittens induat aliquo modo in voluntatem illius qui mittitur, influxus ille in creatis est imperium, in diuinis esse non potest nisi processio, in qua mittens communicat personæ productæ voluntatem faciendi aliquid de nouo quo manifestet suam præsentiam, ergo ad missionem in diuinis exigitur productio.

Effectus
nouus manifestans
præsentiam.

Secunda pars, de nouo effectui qui producat ad extra est etiam communis, quia omnis missio etiam creata dicit duplicem respectum, alterum ad principium mouens voluntatem, alterum ad terminum quo peruenitur à personâ missâ, in creatis (ut dixi) respectus ad principium mouens, est tantum moralis, per imperium aut consilium, quibus voluntas mouetur ad aliquid nisi fortè aliquando velis illum esse physicum quando sol v.g. mittit splendorem, ignis calorem, flos odorem. In Deo autem ostendi respectum illum esse solam productionem, alter respectus in creatis fit per mutationem loci, vel per nouam autoritatem, quæ duo in diuinis locum non habent, ubi tamen debet esse non noua præsentia, neque autoritas noua, sed tantum operatio noua manifestans præsentiam quæ iam erat, ergo in omni missione personæ diuinæ necesse est ut producat ad nouum effectus.

Qualis ille
sit.

Cuiusmodi autem esse possit effectus ille disputant Theologi. Mihi sanè videtur vniuersim dici posse illum esse necessariò debere talem ut exigeret præsentiam personæ diuinæ, si per impossibile illa non esset ibi per immensitatem. Ratio est, quia ut aliqua personâ mitti dicatur, vel debet de nouo esse præsens alicui termino, vel nouo modo debet manifestari, quod ibi necessariò sit præsens, personâ diuinâ non est de nouo præsens loco, ergo nouo modo debet manifestari, quod necessariò sit præsens; hoc non fit nisi per nouum aliquem effectum qui esse non possit sine illius præsentia, ergo aliquis huiusmodi effectus ad omnem missionem requiritur.

Persona
mittens &
missa.

Tertia pars, de personâ quæ mittit, & ea quæ mittitur, ex præcedentibus sequitur; si enim ad missionem exigitur productio, certè nulla personâ mittit nisi quæ producit, neque vlla mittitur nisi quæ producit.

Solutio,
primæ dubitationis.

Ad primam Resp. satis ostensum esse quare in creatis missio non requirit productionem quæ requiritur in missione diuinâ; debet enim mittens mouere personam missam, ut velit aliquo tendere: motio illa voluntatis in Deo non potest esse nisi productio. Sanctus aliquis Deum mouens per orationem ut velit aliquid facere, non propterea mittit Deum, quia non mouet ut superior, aut tanquam æqualis potestatem habens mouendi, quod ad missionem requiritur. Quod addebat de recto & obliquo fuscè disputari video,

video, & facis inutiliter, quia vtrumque sine incommodo dici potest, non enim est absurdum dicere, quod missio est processio aeterna connotans talem effectum externum, vel quod est productio effectus externi noui connotans processionem aeternam.

Solutio
secunda. Ad secundam Resp. dona naturalia non sufficere ad missionem personae diuinæ iuxta vulgarem modum loquendi Doctorum, qui volunt tunc solum personam diuinam mitti, quando manifestatur eius praesentia per effectum supernaturalem, imò (vt statim dicam) missio visibilis quando fit per solum effectum naturalem semper habet adiunctum effectum aliquem inuisibilem gratiae sanctificantis sine qua nunquam esse solet missio inuisibilis, vel certe sine ordine ad illam.

Solutio
tertia. Ad tertiam Resp. personas diuinæ omnes posse dari, solas autem personas productas mitti. Si Pater aeternus esset incarnatus, non esset missus ratione personae, sed solum per communicationem idiomaticam, ratione naturae assumptae; apud Isaiam quando dicitur Spiritus Sanctus misisse Filium, sermo est de Christo vt homines, non de illo vt Deo.

§. III.

Quid sit missio cum visibilis, cum inuisibilis.

Quid illa sit. **M**issionem diuinarum personarum Scolastici communiter asserunt, aliam esse visibilem, aliam esse inuisibilem: illa fit per effectum aliquem externum qui sensu percipitur, qualis fuit apparitio columbae in baptismo Christi, linguae igneae super Apostolos lapsae in Pentecoste: Altera vero missio appellatur, quae fit per effectum aliquem purè spiritualem, qualis est gratia habitualis.

Prima difficultas. Ratio ergo dubit. primò est, quia non apparet, quomodo quoties infunditur animae iusti gratia sanctificans detur aut mittatur Spiritus Sanctus, aut etiam tota Trinitas, quia per illum effectum persona diuina non est nouo modo praesens, quo posito Deus non esset praesens animae iusti, si non esset vbique per immensitatem, sed si Deus non esset immensus posito dono gratiae non esset praesens animae iusti, quia gratia non est vnio nisi affectiua, quae tota esse potest inter absentes, vel si velis, est vnio cum Deo, vt obiecto cognito, & amato, quae non exigit neque infert physicam praesentiam, ergo, &c.

Secunda. Secundo, videtur omnino quod missio inuisibilis fieri non potest sine dono gratiae, ita vt per solam condonationem peccati Spiritus Sanctus mittatur, & veniat in animam, quia omnis missio nouum aliquem exigit effectum, hic nullus erit effectus nouus, ergo non potest esse missio posita illa sola extrinseca condonatione sine infusione gratiae.

Tertia. Tertio, apparitio differt à missione, sed missio purè visibilis est solum apparitio, ergo si fit purè visibilis non erit apparitio.

Conclusio. Dico tertio, nunquam infunditur de nouo gratia sanctificans animae iusti, neque augetur quin verè ac propriè mittatur, & de nouo veniat in eam persona ipsa Spiritus Sancti, ita docent communiter Scholastici & probabitur fusiùs prima secunda.

Scriptura. Primò ex pluribus scripturis, qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo: accipietis virtutem superuenientis Spiritus Sancti in vos: membra vestra templum sunt Spiritus Sancti qui in vobis habitat.

Secundo, eximia sunt eam in rem Patrum testimonia, Cyrilli, Athanasij, Augusti, Ambrosij, vide Ruiz. disp. 108. sect. 1. Mihi afferenda videtur solida ratio, quae clare pateat quomodo absque metaphora vlla, verè ac propriè diuina persona Spiritus Sancti dicatur mitti & dari posita gratia, ita vt nouo

modo sit praesens animae. Videtur autem illa vera ratio, quia si posita gratia ita perfectè inclinatur persona Spiritus Sancti ad praesentiam cum anima iusti, vt si non esset vbique, quaereret omnino illius realem praesentiam, certe per gratiam mittitur & datur animae iusti Spiritus Sanctus, & non sola eius dona, sed amor gratiae comes ita inclinatur amantem ad praesentiam dilecti, vt quantum potest illam quaerat, & in illam feratur, ergo persona diuina verè mittitur, & datur per gratiam, cum inclinetur per eam Spiritus Sanctus ad perfectissimam praesentiam. Deinde tunc datur animae persona Spiritus Sancti, quando Spiritus Sanctus anima possidet, sed per gratiam datur ei nouo titulo, vt Pater, vt Dux, vt Sponsus, ergo datur eis, &c. Vnde

Ad primam patet quomodo tota Trinitas, & speciatim persona Spiritus Sancti praesens esse incipiat animae iusti, non tantum vnione affectiua, vel etiam vt obiectum cognitum, & amatum, sed propter inclinationem praesentiae quam amor tribuit Spiritui Sancto.

Ad secundam Resp. personam diuinam posse mitti, & donari per solam condonationem peccati sine vlla infusione physica gratiae, quia sufficit ad missionem, mutatio moralis vt fusiùs dictum est in tract. de poenit.

Ad tertiam Resp. apparitionem personae diuinæ vt praesentis non differre ab eius missione, si ei accedat processio personae productae, vnde fateor posse fieri missionem purè visibilem sine missione inuisibili, qualis sine dubio fuit apparitio columbae in baptismo Christi, cui nulla de nouo collata est gratia. Fateor tamen quod in alijs casibus nunquam est facta missio visibilis, quin coniunctam habuerit missionem inuisibilem, cuius etiam signum fuit. Reliqua quae de vtraque missione quaeri solent facilia sunt, & ferè quaestiones sunt de solo nomine.

SECTIO II.

De circuminsessione diuinarum personarum.

S. Thom. quæst. 42. art. 5.

Sic video appellari communiter à Theologis mutua immantiam, inhabitationem, & praesentiam vnus personae diuinæ in alijs duabus, quam Dionys. c. 2. de diuin. nominib. vocat personarum aliarum in alijs omnino coniunctam & nullam cum parte confusam mansionem & sedem. & Damasc. l. 1. fidei c. 19. immantiam & stabilitatem hypostaton inuicem, nam ipsae inseparatae, & inabscedentes sunt ab inuicem, inconfusam habentes circuitiōnem, non quod commiscerentur, aut confundantur, sed inuicem inhabitentur. De hac video quaeri breuiter posse duo, an sit, & quid sit, mutua illa personarum diuinarum in alijs inhabitatio.

§. I.

Existencia circuminsessionis inter diuinas personas.

Id est vtrum verè dici possit quod Pater sit & habitet in Filio, ac Spiritu Sancto, Filius in Patre, ac Spiritu Sancto, Spiritus Sanctus in Patre, & Filio.

Ratio dubitandi est primò, quia non potest vna persona diuina esse in alia, v.g. Pater in Filio, quin dicatur Deus esse in Deo, & Pater in Patre, sed dici non potest vtrumque illud, ergo vna persona non est in alia. Prob. maior, quia Pater qui est in Filio, est Deus, & Filius similiter Deus est, ergo si Pater est in Filio, Deus est in Deo, similiter si Filius est in Patre, omne quod est in Filio est in Patre, sed Pater est in Filio, ergo Pater in Patre.

Secundo,

Ratio.

Dubitationes solutae.

Secunda Secundò, quidquid est in Patre, identificatur cum Patre, sed per te Filius & proprietates omnes Filij sunt in Patre, ergo illæ identificantur cum Patre, atque adeò Filius non distinguitur à Patre.

Tertia. Tertiò mutua illa immanentia vel est solùm præsentia localis, vel est processio personæ vnius ab alia, vel est personarum identitas cum essentia: non primum, alioqui Deus etiam & creaturæ haberent immanentiam huiusmodi: non secundum, quia id à quo procedit aliud non manet in eo quod ab eo procedit, alioqui diceretur intellectus manere in sua intellectiōe: non tertium, quia si propter identitatem essentia vna persona est in alia, sequitur quod essentia est in essentia. Imò ratione illius, persona vna non est in alia ratione cuius est idem cum alia, sed ratione essentia persona vna idem est cum alia, ergo persona vna non est cum alia propter identitatem essentia.

Assertio. Dico primò certum ex fide omninò esse, quod personæ diuinæ ita sunt in se mutuo, vt vna sit in alijs duabus, & duæ in vna.

Scriptura. Primò, sic habetur ex scripturis, non creditis quia ego in Patre, & Pater in me est: Pater in me manens ipse facit opera: Superfluum est alia referre cum nihil crebrius occurrat quàm immanentia illa & inhabitatio, vngenitus in sinu Patris, in quo inhabitat plenitudo diuinitatis corporaliter. Sanctorum Patrum testimonia plurima & selectissima dabit Ruiz disp. 107. sect. 2.

Triplex ratio. Secundò, rationem affert triplicem S. Thomas, prima & præcipua illa est; quæ ducitur ex naturæ identitate, quæ vtuntur communiter Patres. Imò quod caput est ipse Christus, Ioannis 10. vt probet quod dixerat: Ego & Pater vnum sumus, statim addit, ego in Patre, & Pater in me est, & Ioan. 17. Vt omnes vnum sint sicut nos vnum sumus, tu in me, & ego in te. Et argumentatio euidens est, quia Pater est in sua essentia, & Filius in sua item essentia, sed eadem est Patris, & Filij essentia, ergo Pater est in Filio, & Filius in Patre. Secunda ratio S. Thom. petitur ex correlatione personarum suarum vna definitur per alteram, atque adeò est in altera quæ ratio esset difficilis nisi præsupponeret priorem de naturæ identitate. Sicut & tertia quæ petitur ex eo quod actus immanentes intellectus & voluntatis verbum scilicet, & amor manent in principio à quo sunt, quod sanè verum est, sed nemo dixerit intellectum & voluntatem manere in Verbo, & amore. Sola igitur est naturæ vnitas quæ hanc probat efficaciter mutuam immanentiam.

Solutio dubitatorium. Ad primam Resp. requiri necessariò distinctionem aliquam inter ea quæ habent hanc immanentiam, vnde dici non posse quod Deus sit in Deo, etiam si Deus Pater sit in Deo Filio, dici multò minus potest, quod Pater in Patre sit ex defectu distinctionis.

Ad Secundam Resp. falsum esse quod omnia quæ sunt in Patre, per præsentiam & immanentiam identificentur cum Patre. Circuminfessio enim hæc præsentia solùm est personæ vnius cum altera cum sola essentia vnitate vt constabit statim, vbi etiam patebit responsio ad tertiam.

§. II.

Quid sit & in quo fundetur circuminfessio personarum.

Circuminfessionem hanc quam exposui, putant aliqui cum Aureolo non esse aliud formaliter quàm personarum identitatem perfectissimam in natura: alij cum Scoto putant illam esse localem

præsentiam ratione immenstatas: alij vtramque unguunt & præsentiam & identitatem, quæ vt vides leuissima quæstio est.

Ratio tamen dubit. esse primò potest, quia in eo formaliter consistit circuminfessio quo posito sublati per intellectum omnibus alijs vna persona est in alia, sed posita solà naturæ identitate, sublatâ etiam immenstatas per intellectum vna persona est in alia, ergo, &c.

Secundò, Christus per solam naturæ vnitate explicat illam immanentiam, nam vbi dixit, ego & Pater vnum sumus, explicat statim dicens: Ego in Patre, & Pater in me est, quæ videtur esse mens Hilarij lib. 3. de Trinit. Vbi docet quod Patrem esse in Filio, non aliud est quàm hoc esse in Filio quod est in Patre. & 1. 7. docet Patrem esse in Filio, non per coniunctionem sed per naturæ vnitate similitudinem, dum non aliud ex Deo quàm Deus nascitur.

Tertiò, etiam sublatâ vnitate naturæ, & posita solâ immenstatas personarum oportet vt vna sit in alia cum omnes vbique sint.

Dico secundò, circuminfessio diuinarum personarum formaliter non est vnitas personarum in essentia diuina, sed est formaliter præsentia localis intima & inseparabilis totius personæ ab alia tota, fundata tùm in vnitate naturæ, tùm in earum immenstatas.

Ratio est, quia in eo formaliter non consistit circuminfessio per quod illa probatur, tanquam per fundamentum, sed illa probatur per naturæ vnitate, vt ostendi supra: imò Christus vnitate naturæ probat ex immanentia, ego & Pater vnum sumus, ego in Patre, &c. Vnde formalitates illæ omninò diuersæ sunt, vnā esse in tribus personis naturam, & illas sibi esse inuicē inseparabiliter præsentem, tametsi rectè vna formalitas probet aliam. Imò Patres circuminfessionem quoties definiunt, eam per solam explicant localem præsentiam, v. gr. Cyrillus vocat immisionem reciprocam, Damasc. l. 1. c. 11. Localem indistinctionem & indistantiam. Dionys. c. 2. de diuin. nominib. coniunctam mansionem & sedem.

Secundò, præcisâ per intellectum naturæ vnitate personalitates diuinæ sunt in se mutuo cum habeant immensum vbi, atque adeò vbi est vna ibi etiam necessariò alia sit, omnino inseparabiliter cum necessariò singulæ totum occupent spatium possibile, igitur immanentia non est formaliter naturæ vnitas per quam illa tamen sufficienter probatur. Sed neque solùm est immensitas, quia sublatâ immenstatas, manente autem naturæ vnitate maneret concatenatio illa mutua, & inhabitatio reciproca, quæ optimè propterea dicitur esse localis, intima, & inseparabilis præsentia personarum diuinarum fundata tùm in naturæ identitate, tùm in immenstatas.

Ad primam Resp. conced. quod sublati omnibus alijs, & posita vnitate naturæ vna persona est in altera concomitanter aut potiùs consequenter, eo quod rectè sequatur immanentia ex consubstantialitate, sed nego quod formaliter vnum sit aliud vt ostendi.

Ad secundam Resp. probari à Christo naturæ vnitate, ex immanentia, vnde sequitur quod vna formaliter non est altera, & eo modo intelligi debet Hilarius rectè inferens vnā ex altera, sed non confundens vtramque.

Ad tertiam Resp. quod posita necessariâ immenstatas sequitur immanentia, sed quia illa etiam necessariâ immenstatas in naturæ vnitate fundata est, sequitur quod naturæ identitas semper fundat circuminfessionem.

Ex quibus difficile non est colligere, quod personæ diuinæ ita sunt in se mutuo, secundum se totas, tatis

Triplex dubitatio.

Assertio.

Probatio.

Altera ratio.

Solutio difficultatum.

ut verè relatio vna sit in altera, tùm ratione identitatis in natura cui vnità sunt, tùm ratione omni præsentia localis.

Hactenus de Deo dixi, & nihil dixi. Dixi videlicet Deum infinitè magnum, infinitè pulchrum, infinitè sapientem, bonum, potentem, prouidentem quomodo autem tantam magnitudinem tanta breuitas comprehendere, tantam pulchritudinem caligo tam obfcura exponere, tantam sapientiam tanta incertitia

eloqui potuit, sed satis tamen imò quàm satis dicta hæc sint quia in hoc speculo & ænigmatè satis nihilominus lucis splendet vnde perspicere ac concludere quisque possit, quanti æstimare deceat, admirari, laudare, amare summum illud magnum, mirabile illud pulchrum, splendidissimum illud sapiens, iucundissimum illud bonum, in quo omnia bona, sine quo nihil bonum, illud æstima, illud admirare, illud adorare, illud ama, hoc est mi lector omne bonum.

CORONA DOXOLOGICA, DEO VNI ET TRINO.

ISPVTATIONIBVS autem sex illis Theologicis de Deo non iniucundam opinor subiungam coronidem si lectori meo facilem methodum tradidero, quam tenere quotidie fortassè poterit ut Deum vnum & Trinum perfectissimo modo colat & sanctissimæ Trinitati tributum persoluat pijsimæ Doxologiæ. In qua cogitanda sunt aliqua, & alia dicenda.

Colliges verò ante omnia ut poteris attentissimè potentias omnes animæ tuæ, obijciens oculis mentis sanctissimam Trinitatem septam radijs infinitæ gloriæ quam Angelici omnes spiritus plenissimè intuentes mirantur, adorant, laudant, amant toto voluntatis impetu ardentissimè, & nihilum suum considerantes ac protestantes ante thronum Dei sui, hoc vno se beatos putant, quod primo illi ac supremo enti, particulam aliquam gloriæ illius possint rependere, quam in principio & nunc & semper sanctissima Trinitas ipsa sibi tribuit.

Sequatur sub inde fidei actus feruentissimus, quo persuasum omnino habeas Deum esse infinitè magnum, *magnus & non habet finem*: esse infinitè pulchrum, *vbi es pulcherrimè quem desidero*: esse infinitè sapientem, *apud ipsum est sapientia*: infinitè bonum, *quam bonus Israël Deus*: infinitè potentem, *Quis? enim loquetur potentias Domini, auditas faciet omnes laudes eius*: infinitè prouidentem, *tua pater sapientia gubernat omnia, regem regū & Dominum denominantiū, qui Baltheum regum dissoluit, & præcingit funere renes eorum*: infinitè beatum, *suis temporibus ostendet beatus, & solus potens*: primū principium & causam à qua omnia sunt, finem vltimum ad quē redeunt omnia, *ego sum A, & Ω primus & nouissimus*: sic paratus progredere ad concinendam hanc Deo tuo laudationem corde attento, demissis oculis, genibus flexis, confociatus Angelorum choris.

Componitur igitur corona hæc ex decem Decadibus quarum singulæ vnum Dei attributum, cum omnibus Angelicis spiritibus admirentur, laudent, adorent. In qualibet verò Decade vnum propone animo Dei attributum, & vnum ordinem Angelicum cum quo illud admireris, adores, laudes. In prima Deum infinitè magnum cum ordine Angelorum. In secunda Deum infinitè pulchrum cum Archangelis. In tertia Deum infinitè sapientem cum Principatibus. In quarta Deum infinitè bonum cum Virtutibus. In quinta Deum infinitè potentem cum Potestatibus. In sexta Deum infinitè prouidentem cum Dominationibus. In septima Deum infinitum dominatorem & Regē Regum, cum Thronis. In octaua Deum infinitè beatū cum Cherubinis. In nona Deum rerum omnium principium & causam cum Seraphinis. In decima Deum vltimum: omnium rerum finem cum omnibus simul spiritibus cœlestibus. Scopus autem sit centies Deum admirari, adorare, laudare, eodem feruore, reuerentiā eadem, eodem animo quo spiritus cœlestes attributa illa cognoscentes admirantur, adorant, laudant. Exo rdiū autem precationis sit. *Laudemus Dominum quem laudant Angeli,*

Tqm. I.

De d

quem

quem Cherubim & Seraphim, Sanctus, Sanctus, Sanctus proclamant. Deinde in maiore globulo primæ Decadis. Te Deum Patrem ingenitum, te Filium unigenitum, te Spiritum Sanctum paracletum toto corde, & ore confitemur laudamus atque benedicimus tibi gloria in sæcula, cum omnibus Angelis qui non cessant clamare quotidie Sanctus, Sanctus, Sanctus plena est omnis terra maiestatis gloriæ tuæ, ô Deus infinitè magne, tum per decem globulos minores, Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto. Vni Deo infinitè magno sicut erat in principio, & nunc, & semper & in sæcula sæculorum. Amen. Gloria Patri, & Filio, &c. in maiori globulo, 2. Decadis. Te Deum Patrem ingenitum, &c. Cum omnibus Archangelis qui non cessant clamare quotidie Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabahot, ô Deus infinitè pulcher. Gloria Patri, &c. Vni Deo infinitè pulchro. In tertia cum omnibus Principatibus &c. ô Deus infinitè sapiens, &c. Gloria Patri, &c. Vni Deo infinitè sapienti. In quarta cum omnibus virtutibus, ô Deus infinitè bone Vni Deo infinitè bono. In quinta cum omnibus Potestatibus, ô Deus infinitè potens, Vni Deo infinitè potenti. In sexta cum omnibus Dominationibus, ô Deus infinitè providens. In septima cum omnibus Thronis, ô Deus rex regum & Domine dominantium, Vni Deo regi regum & Domino dominantium. In octava cum omnibus Cherubinis, ô Deus infinitè beate, Vni Deo infinitè beato. In nona cum omnibus Seraphinis, ô Deus rerum omnium principium & causa, Vni Deo rerum omnium primo principio & causa. In decima cum omnibus spiritibus cælestibus qui non cessant, &c. ô Deus rerum omnium finis ultime, Vni Deo rerum omnium fini simpliciter ultimo. Sic quotidie Deum centies adorando admirando laudando cum beatis spiritibus, initium illud erit tibi beatitudinis in via, & via etiam ad æternam beatitudinem.

PRIVILEGE DV ROY.

OVYS PAR LA GRACE DE DIEV, ROY DE FRANCE, ET DE NAVARRE ; A nos Amez & feaux Conseillers les Gens tenans nos Cours de Parlement , Baillifs , Seneschaux , Preuosts , leurs Lieutenans , & tous autres Nos Iusticiers & Officiers qu'il appartient , SALVT ; Nostre tres-cher & bien Amé CLAUDE PROST , Marchand Libraire en Nostre bonne Ville de Lyon , Nous a fait dire & remontrer qu'il a recouuert vn Liure intitulé , *Theologia Scholastica , Tomis duobus digesta , Tractatibus duodecim disputata , authore R.P. GEORGIO DE RHODES Auenionense à Societatis IESV* , lequel comme tres-vile & profitable , il desire donner au public , & nous a tres-humblement supplié luy oſtroyer Nos Lettres à ce necessaires. A CES CAUSES Nous auons permis & permettons audit Suppliant , d'Imprimer , ou faire Imprimer ledit Liure cy dessus intitulé , en tel volume & caractere , & par tel Libraire & Imprimeur que bon luy semblera : Et iceluy faire exposer en vente & distribuer pendant le temps & espace de *Dix Années* , à commencer du iour qu'il aura esté acheué d'Imprimer. Deffendons à tous autres Imprimeurs & Libraires , & autres personnes de quelque qualité & condition qu'ils soyent , d'imprimer , ou faire imprimer , ny mettre en vente ledit Liure pendant ledit temps , sans le consentement dudit Exposant , ou des ayants charge de luy , sur peine de confiscation des exemplaires & de deux mil liures d'amande , applicable moytié à Nous , & l'autre moytié audit Exposant , & de tous les despens dommages & Interests , à la charge de mettre deux Exemplaires dans Nostre Bibliothèque publique , vne en celle de nostre Chasteau du Louure , & vne en celle de nostre tres-cher feal le Sieur Seguier , Cheualier , Chancelier de France. SI VOVS MANDONS que du contenu en ces presentes vous fassiez iouyr ledit Exposant plainement , paisiblement , faisant cesser tous troubles , & empeschemens au contraire , sans qu'il soit besoin d'autre signification de cesdites presentes que d'en mettre vn extrait au commencement , ou à la fin dudit Liure ; Et d'autant que desdites presentes en pourroit auoir besoin en diuers lieux , Nous voulons qu'aux coppies deuëment collationées par l'un de nos Amez & Feaux Conseillers Secretaires , soy soit adiourée comme à l'original. MANDONS au premier nostre Huissier ou Sergent , sur ce requis , faire pour l'exécution des presentes tous exploits requis & necessaires : CAR TEL est nostre plaisir. DONNE' à Paris le quinzième iour de May , l'an de grace Mil six cent soixante , & de Nostre Regne le dix-huitième.

Par le Roy en son Conseil.

Signé C E B E R E T.

Acheué d'Imprimer pour la premiere fois,
le 7. Ianuier 1661.

THEOLOGIAE